

i ärendet blifvit hörda, i en den 28 sistlidne Februari afgifven nådig proposition föreslagit Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande jordområde måtte för angifvet ändamål få utan köpeskilling eller årlig afgäld för alltid från hemmanen Ridön afsöndras, med skyldighet dock för Barkarö församling att, der så påfordrades, omkring den afsöndrade lägenheten uppföra och underhålla laggildt stängsel.

Denna nådiga framställning har vunnit Riksdagens bifall; framhärmande Riksdagen etc.

Stockholm den 12 Maj 1879.

N:o 34.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 Maj 1879.
" " " " Andra Kammaren den 12 " "

Riksdagens underdåniga skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående reglering af kronans och bolaget P. A. Norstedt & Söners till hvarandra gränsande tomter å Riddarholmen.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 35.)

S. A. K.

Enligt hvad af en till Riksdagen den 17 sistlidne Januari aflåten nådig proposition inhemtats, hade boktryckeribolaget under firma P. A. Norstedt & Söner, med förmålan att bolaget hade för afsigt att, för utvidgande af den bokförlags- och boktryckerirörelse, bolaget bedrefve inom dess i kvarteret Riddarholmen inom Nikolai församling här i staden å fri och egen grund belägna egendom N:is 9, 13 och 14 efter 1810 års nummerordning, inom samma fastighet vidtagna omfattande ny- och ombyggnadsarbeten, men att ett vare sig för bolaget eller kronan, såsom egare af de angränsande tomterna N:is 8 och 11 i nämnda kvarter,

ändamålsenligt bebyggande af bolagets omförmälda tomter icke kunde ega rum, med mindre en lämpligare indelning af tomterna i kvarteret åstadkommes, hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att, i enlighet med dertill af bolaget uppgjort förslag, en förändrad reglering af bolagets och kronans till hvarandra gränsande tomter i kvarteret måtte få ske sålunda, att *dels* i skilnadslinien mellan bolagets egendom och *kronans tomt N:o 11* kvarteret afdelades genom en gata om 40 fots bredd, och räta gränser härigenom bereddes tomterna å ömse sidor, och *dels* det öppna område, som nu förefunnes mellan bolagets egendom och *kronans tomt N:o 8*, förlängdes utefter hela skilnadslinien genom borttagande af der befintliga, bolaget tillhörande byggnader; varande de kronans tomter, som angränsade bolagets, disponerade *N:o 8* af Generalstaben och *N:o 11* dels af Riksarkivet och dels af Riksmarskalksambetet för husgerådskammarens behof.

Sedan öfver berörda ansökning yttranden inhemtats från vederbörande myndigheter samt härefter särskildt förslag till aftal emellan Kongl. Maj:t och kronan, å ena sidan, samt bemälda bolag, å den andra, i fråga om gränsreglering och utläggande af öppna områden emellan kronans och bolagets omförmälda tomter blifvit uppgjort och af bolagets befullmäktigade ombud godkändt, har Eders Kongl. Maj:t, som vid slutlig pröfning af detta ärende funnit skäl att jemväl godkänna berörda aftal, nu föreslagit Riksdagen att för dess del äfven medgifva, att regleringen måtte i öfverensstämmelse med förslaget ega rum, äfvensom att Riksdagen måtte till betäckande af kostnaderna för regleringens genomförande på extra stat för år 1880 anvisa ett belopp af 10,000 kronor.

Riksdagen har detta ärende till behandling förehaft; och hvad först den genom ifrågavarande gränsreglering afsedda gata beträffar, har Riksarkivarien uti ett i ärendet afgifvet underdånigt yttrande erinrat, att densamma visserligen i någon mån torde för Riksarkivets dyrbara samlingar minska, men dock ingalunda undanröjda vådan af det eldfarliga gransskapet med ofvanbemälda bolags tryckerietablissemang, och då härtill kommer, att den föreslagna gatan, vid hvilkens ena ändpunkt, i anseende till markens sluttande beskaffenhet, en trappa af granit är afsedd att uppföras, icke torde komma att blifva af synnerlig betydelse för den allmänna trafiken å Riddarholmen, synes tillräckligt skäl icke förefinnas, hvarför staten till gatans åstadkommande skulle uppoffra byggnader, hvilka icke utan olägenhet för det allmänna torde kunna undvaras. Enligt hvad Riksarkivarien i omförmälda utlåtande jemväl påpekat, synes den vådeld, som för några decennier tillbaka öfvergick ifrågavarande

egendom, och de svåra eldsvådor, som nyligen härjat Centraltryckeriet och Familjejournalens tryckeri här i staden, vittna om den allvarliga eldfara, som inrättningar af nämnda slag innebära. Nödig omtanke om bevarandet af de ovärderliga skatter, som finnas inrymda i de till firman P. A. Norstedt & Söners tryckeri angränsande byggnader, hvilka innesluta dels Riksarkivets, dels Generalstabens, dels äfven Svea Hofrätts samlingar, synes bjuda, att åtgärder vidtagas till betryggande af dessa byggnader mot eldfara, helst vådan i detta afseende för statens öfriga inrättningar å Riddarholmen jemväl icke bör förbises. Ett sammanförande af statens embetsverk inom ett ringa område torde otvifvelaktigt böra bidraga till lättnad och skyndsamhet vid ärendenas behandling, och då staten redan eger och till embetsverk upplåtit de flesta byggnaderna å Riddarholmen, synes ett förvärfvande af omförmälda firmas tomt och byggnader vara för det allmänna synnerligen fördelaktigt. Från flera embetsverk förnimmas klagomål öfver allt för begränsadt utrymme, och då dertill kommer, att staten under senare åren i många fall af enskilde personer nödgats förhyra lägenheter i hufvudstaden för embetslokaler, torde kunna befaras, att den tid ej är långt aflägsen, då anspråk på byggnader för de centrala embetsverkens behof komma att framställas. På grund häraf och då, på sätt ofvan är nämnt, firman P. A. Norstedt & Söner är betänkt på att å ifrågavarande plats företaga nybyggnadsarbeten, synas skäl vara för handen att, innan genom nya anläggningars uppförande å firmans tomter desamma förvärfvande för statsverket må fördyras, åtgärder vidtagas till inköp af desamma för kronans räkning eller till egendomens utbyte emot annan, inom hufvudstaden belägen, kronan tillhörig fastighet.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har därför icke vunnit Riksdagens bifall; Och får, jemte anmälan härom, Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida och på hvilka vilkor boktryckerifirman P. A. Norstedt & Söners tomter och byggnader å Riddarholmen må kunna för statsverkets räkning förvärfvas, samt derefter med nådig framställning i ämnet till Riksdagen inkomma.

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 12 Maj 1879.
